

Klima- og miljødepartementet
PB 8013 dep.
0030 Oslo

ForUMs innspill til statsbudsjettet 2022

Forum for utvikling og miljø (ForUM), et nettverk av 50 norske sivilsamfunnsorganisasjoner, vil med dette presentere for departementet våre forslag til prioriteringer i arbeidet med statsbudsjett for 2022.

Oppfylle Norges nasjonale forpliktelser under Parisavtalen

For å nå målet om 50- 55 prosent reduksjon i norske klimagasser innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå, må innsatsen trappes opp i alle sektorer, også i kvotepliktig sektor. Regjeringen vil at 45 prosent av reduksjonene skal tas innenlands i ikke-kvotepliktig sektor sammenlignet med 2005. ForUM mener at Norge må kutte 53 prosent hjemme sammenlignet med 1990- nivå og at budsjettet for 2022 må gjenspeile denne ambisjonen.

Vi vil likevel minne om at det på mange felt er kunnskap nok til handling nå. Teknologien er også en del av problemet, og kan ikke løse utfordringene alene. Derfor bør sektorer som ikke er avhengige av avansert teknologi for omlegging til et fossilfritt samfunn også få økt støtte. Eksempler er aktører innen gjenbruk, ombruk og redesign og urban gruvedrift. ForUM ser det som svært positivt at Regjeringen vil endre klimalovens klimamål for 2030 slik at den er i tråd med det forsterka målet under Parisavtalen (kapittel 12.2.1).

Vi har forståelse for at det kan være utfordrende å lage et samlet klimabudsjett og klimaregnskap for alle sektorer, men vil understreke viktigheten av å kunne anslå en samlet klimaeffekt av statsbudsjettet også sektorvis. Et klimaregnskap er viktig for å holde oversikt over samlede resultater og effekter. ForUM ber derfor om at det settes av penger til dette.

ForUM ber om at:

- Det utarbeides en handlingsplan for kvotepliktige utslippsreduksjoner i Norge (5 mill.)
- Karbonbudsjettet videreutvikles til et årlig klimabudsjett og -regnskap for alle sektorer, og som er direkte koblet til konkrete tiltak og virkemidler for hver sektor (3 mill.)
- Det utredes naturbaserte løsninger for økt karbonlagring i jord i tråd med FNs klimapanel sin 1,5 graders rapport fra 2018 (2 mill.)

Innbetjening:

- 10 millioner fra leterefusjonsordningen

Rettferdig omstilling fra olje- og gassproduksjon

Det er et uttalt mål at norsk politikk skal være samstemt. Det som gjøres for å bidra til klimakutt ute må henge sammen med nasjonale tiltak. Norge må derfor redusere både utslipp nasjonalt og utslipp som kommer fra norsk olje og gass som forbrennes i utlandet. En storstilt omstilling av økonomien bort fra olje og gass, og til nye grønne næringer er helt nødvendig for at Norge skal opptre samstemt og rettferdig.

Med politisk vilje for omstilling er det gode muligheter for å skape nye grønne næringer. Tall fra NHO og Sintef viser at det kan skapes langt over 100 000 arbeidsplasser innen grønne næringer som havvind, hydrogen, skipsfart, sirkulærøkonomi, biodrivstoff, tang og tare og bærekraftig fôrproduksjon. I stedet for å subsidiere ytterligere oljefelt, bør statlige midler derfor brukes til å utvikle grønne næringer. Gode og tydelige tiltak vil gjøre at flere vil investere i grønne næringer, og dermed bidra til en mer effektiv og rettferdig omstilling.

ForUM ber om at:

- Satsningen på grønne næringer og grundere innen fornybar energi og sirkulærøkonomien styrkes med 2,1 mrd
- Departementet kartlegger risikoutsatte yrkesgrupper og kompetansebehov for det grønne skiftet og iverksette omskoleringsprogrammer for relevante arbeidstakere i samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner, næringsliv og utdanningsinstitusjoner med 190 mill

Innbetjening

- Avvikling av leterefusjonsordningen, som vil frigjøre 2.2 mrd kroner i budsjettet

Krisepakke til naturen

I 2020 gikk Aichi-målene, verdens naturavtale, ut og Norge hadde ikke nådd ett eneste av målene. Vi står midt oppe i en naturkrise som forsterker klimakrisa og reduserer samfunnssikkerheten og våre sjanser til å oppfylle FNs bærekraftsmål. En sentral årsak til at Norge mislykkes i å oppfylle våre internasjonale forpliktelser i Aichi-målene er at naturen taper når det settes opp mot andre hensyn. Derfor er vi på overtid med en krisepakke for naturen.

ForUM ber om at:

- Det settes av minst en milliard kroner til kartlegging, kunnskap særlig i kommunene, vern og restaurering av natur, samt oppfølging av utsatte og truede naturtyper og arter
- Det settes av 5 millioner kroner til å utrede en naturavgift under kap. 1400 post 21, som vil fungere som en prissetting av naturinngrep. Inntektene fra avgiften må øremerkes til restaurering av natur

Vennlig hilsen

Kathrine Sund-Henriksen

Daglig leder i ForUM

